

Tisková zpráva

Revitalizace keřů v Hamzově parku a arboretu

Hamzovo arboretum, jako každý podobný objekt, je postaveno na estetickém vzhledu a funkci zeleně. Ta má několika typů: **Travnaté otevřené plochy**, tvořící kontrast k vysoké, stromové zeleni jsou jen zdánlivě neměnné. Přesto i v nich probíhá téměř automaticky neustálá řada změn: Výběžkaté trávy se „přemisťují“ samy od sebe, travnaté se rozrůstají, kvetoucí byliny se vysemeňují atd. V detailu není žádný trávník neměnnou kulisou, ale objektem plným života.

Nezbytným doplňkem jsou výsadby **letniček a trvalek**. Ty jsou naopak už na první pohled velmi proměnné; letničky

je třeba rok co rok vysazovat, trvalky by měly měnit místo a podobu nejpozději v řádu pěti let.

Nejstabilnějším prvkem jsou ovšem **stromy**, tzv. vysoká zeleň. Musíme být vděční zakladateli léčebny profesoru Hamzovi, že inicioval výsadbu stromů v souběhu s výstavbou léčebných pavilonů. Dnešní stromková kostra je v některých případech (například unikátní letité buky) staletá; následníci prof. Hamzy v jeho intencích pokračovali, takže kostra parku je zdánlivě stabilní. Zasahuje se do ní jen v odůvodněných případech.

Nejplastičtější a přitom nejméně nápadnou je tzv. **keřové patro**: Tvoří je, už podle jména keře, jako zvláštní životní forma dřevin. Stavba, vzhled, habitus keře závisí nejen na druhu, ale i na individualitě a také na funkci, kterou má v arboretu hrát. Jsou to jak jednotlivé, volně rostoucí keře, tak liniové výsadby (živé ploty) a clonné výsadby u pat pavilonů, které změkčují vizuální vjemy přechodu hmoty domů do parkové zeleně. Vzhledem

k tomu, že Hamzovo arboretum je členem Unie botanických zahrad České republiky, musí správa arboreta dbát na zachování a rozšiřování druhového (odrůdového) spektra. Jen v posledních dekádách se arboretum zaměřilo na výsadbu specializovaných skupin, v nichž právě keře hrají hlavní úlohu. Jako jeden příklad za všechny to jsou

skupiny keřů, jejichž odrůdy mají po celou sezonu barevně odlišné listy: červenavé, žlutavé, bělavé, stříbřité atd. Byly vysazeny na několika místech v arboretu. Arboretum tak bylo obohaceno celkem o více než 300 nových druhů a kultivarů. Celkový počet je již více než 1000 taxonů (druhů a odrůd) stromů, keřů, lián, bambusů a bylin. Stále ale zůstávají v areálu parku a arboreta dřívější, tzv. **zahuštěné výsadby**, zejména ty, které byly zmíněny u pat některých pavilonů. Ty, po delším časovém úseku, již ztratily své estetické hodnoty a staly se neprostupným houštím – což je, bohužel, úděl tzv. zahuštěných výsadeb. V několika případech se dokonce staly ne příliš bezpečným prvkem, zejména pro pohyb imobilních osob na invalidním vozíku, kterých stále přibývá. Často je situace je nepřehledná nejen pro řidiče, ale bohužel i pro pacienty, např. v okolí pavilónu M, kdy velmi často musí vyjet na silnici zpoza keřů a nejsou včas vidět. Na taková místa je třeba se nyní soustředit.

Nové výsadby viditelně zpříjemnily pobyt klientů, pacientů i návštěvníků parku a arboreta. Bylo zatím upraveno jedenáct lokalit, což nepochybně vyvolalo i zájem pacientů o (poznávací) procházky mezi nově upravenými plochami. Na některých místech v současné době probíhají také **zmlazující, výchovné a zdravotní řezy**; ty je nutné pravidelně provádět, ovšem vždy dlouho před hnízdní dobou živočichů, žijících v parku.

Jiným příkladem v návaznosti právě na pavilón M je okolí jezírka, kde je plánováno vytvoření další zajímavé expozice. Vzhledem k tomu, že jezírko je již nyní pacienty hojně navštěvovanou částí, jsme přesvědčeni o tom, že nové úpravy dané lokality budou opět kladně přijaty návštěvníky arboreta jako všechny předchozí. Tak současně bude Hamzovo arboretum nabízet klientům i návštěvníkům nové dojmy a poznatky, pacientům zpříjemňovat pobyt v léčebně – a současně plnit povinnosti, které arboretum jako člen Unie botanických zahrad ČR má. Rozšiřování druhové a odrůdové pestrosti je mj. zvláště důležité v době přípravy zákona o botanických zahradách, kde bude více kladen důraz na širokou druhovou a odrůdovou pestrost.

Václav Větvička, Jana Zavřelová

Kontaktní údaje:

Jana Zavřelová, DiS.
metodik parku
Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé
Košumberk 80, 538 54 Luže
tel. 469 648 115, 733 533 017
e-mail: zavrelova@hamzova-lecebna.cz

Další informace najdete na www.hamzova-lecebna.cz